

Referat fra møte i styringsgruppen for de regionale planene 05.12.25

Til stede i møtet:

Fra styringsgruppa:

- Fylkesråd for næring Svein Eggesvik, Nordland fylkeskommune (Nfk)
- Torill Austvik, Statsforvalteren i Nordland
- Ketil Eiane, prorektor ved Nord universitet
- Mona Halsbakk, seniorrådgiver i KS Nordland (deltok over Teams)

Fra prosjektgruppa:

- Oda Marie Hansen, Nordland fylkeskommune
- Hege S. Bekken, Nordland fylkeskommune
- Liss-Ane Simonsen, Nordland fylkeskommune (referent)

Agenda

1. Velkommen v/ fylkesråd for næring
2. Informasjon fra prosjektgruppa
 - Oppfølging fra forrige styringsgruppemøte
 - Status og planutkast for regional plan for livskraftige lokalsamfunn
 - Status og planutkast for regional plan for arealforvaltning
3. Innspill fra styringsgruppa
4. Veien videre

Møtenotater

Fylkesråd for næring ønsker velkommen og gir en kort innledning Prosjektgruppa la fram informasjon og status. Etter møtet i referansegruppa ble begge planutkastene noe justert før de ble oversendt styringsgruppa.

Styringsgruppas innspill, merknader og refleksjoner

Felles for begge planene:

- Mener det har vært gjennomført en god og grundig prosess, med god involvering.
- Tiltakene kan ikke henge sammen med planene, husk at det må kunne revideres.
- Det stilles spørsmål om det er reflektert angående målbarheten på målene. Det er viktig med målbare mål. Når oppnås de, og når kan de måles? Hvordan målene formuleres handler også om målbarhet, f. eks bruk av begrep som "bidra".
- Alle mål og meningen bak må defineres.

Regional plan for livskraftige lokalsamfunn:

- Mener det er bra dersom planen forkortes.
- Det bør i større grad reflekteres over hvem skal lese planen, og hvem planen er for. Det må være tydelig hvem planen gjelder for – for det har å gjøre med kommunikasjon av planene. Planen har mange ledd; formål, hovedmål, delmål, strategier –og det er vanskelig å få oversikt. Ønsker en kortfattet oppsummering (kortversjon) på 2 sider som viser essensen, der det er enkelt forklart og godt visuelt

framstilt. Dette er spesielt viktig siden planen blant annet handler om utenforskap og utsatte grupper. Brukervennlighet er viktig.

- Nordland er mangfoldig, og kommunene har ulike forutsetninger for å bidra til å oppnå målene i den regionale planen. Kommunene strever blant annet med å skaffe nok helsepersonell. Hvordan klarer kommunene å løse oppgavene som tilhører det å være generalistkommuner? Hvordan kan kommunene i større grad samarbeide, for å unngå at de blir konkurrenter. Det er en kjempeutfordring til at kommunen får til å levere tjenester, som planen bør ta inn over seg
- Prosjektgruppa spør styringsgruppa angående tjenester – hvor hører det hjemme i planen? Skal det løftes som et eget delmål eller en strategi, eller er det tilstrekkelig dekt? Styringsgruppa mener det er tilstrekkelig slik utkastet foreligger. Viktig at det er fokus på at det er færre folk som skal dele på tjenester – vi kan ikke bare tenke i vekstfokus. Vi må tenke annerledes i hvordan vi utvikler våre tjenester fremover. Ber om at det i større grad fremkommer at gode tjenester er en del av livskraftige lokalsamfunn.
- Henvises til *“Vurder en strategi som ivaretar det at det må samarbeid regionalt for et godt tjenestetilbud i Nordland”* i utkastet, og mener at det må planen ha.
- Det kreves ulike ting for å utvikle Nordlandssamfunnet. Ut fra hvordan vi er organisert i dag, mangler vi folk. Det trengs å produsere flere med rett arbeidskraft og kvalifiserte arbeidsplasser i Nordland.
- Vi blir færre nordlendinger og færre ungdommer. Vi må omskolere, men også inkludere de i utenforskap – men også hvordan kan vi jobbe tettere sammen for å utvikle Nordland? Hvordan kan vi finne nye løsninger for å innfri oppdragene kommune har? En kompleks situasjon vi er i. Norge er ikke rødflagget ift det som skjer i Europa, det er ikke mulig å hente arbeidskraft derfra heller, vi må løse de utfordringene som er med de vi allerede har? Hvordan får vi kvalifisert folk til å velge de rette yrker – samarbeid – at de rette aktørene drar i samme retning. Dette bør synliggjøres i større grad i planen. Samhandling og samarbeid blir framover veldig viktig for å greie å levere på samfunnsoppdraget.
- Stabil arbeidskraft er viktig å fokusere på. Hvordan kan folk jobbe lengere og utføre oppgaver i samfunnet sett i sammenheng med frivilligheten. Frivilligheten må bidra i større grad – en uutnyttet ressurs som kan brukes mer aktivt.
- Stilles spørsmål ved om det bør tenke bredere når det gjelder arbeidskraft, å ha mer fokus på øst-vest samarbeid; Norge, Sverige, Finland. Det er vanskelig å hente folk utenfra, men det må vi gjøre. Det er det underliggende problemet – vi trenger flere folk enn de som bor her nå.
- Henviser til OECD-rapporten – kultur er viktig for å ivareta et livskraftig samfunn. Jobb og natur er ikke nok! Mener det er strålende at det er fremhevet slik det er gjort i planutkastet.
- Hva defineres som “et meningsfullt liv”? Må defineres.
- Det stilles spørsmål rundt om det som tidligere ble omtalt som regionssenterbegrepet, om det er innarbeidet i planen? Hva kan forventes av tjenester og funksjoner i de ulike lokalsamfunn? Prosjektgruppa svarer at det foreløpig ikke er det. I noen regioner kan det oppstå motstand mellom regionssenter og de andre stedene. Det er kommet med innspill om at man heller jobber mer sammen i regionene framfor å bygge opp regionssenteret. I noen regioner skjer heller ikke utviklingen i de faktiske regionssentrene, men andre steder.

- Mener at “tilpasningsdyktige samfunn” er for passivt. Ønsker noe mer utviklingsorientert – vi skal ikke bare tilpasse oss, men skal også utvikle Nordland.
- Forsvaret sender ut signaler om at folk skal bli mer bofast, det skjer noen endringer.
- Hvordan styrker vi det lokale? Det private er flinkere å handle lokalt og har de et større handlingsrom – her er det et potensiale til å styrke lokalsamfunnene. Hva kan vi endre av lovverk for å styrke Nordland?
- Mener universitetene som samarbeidsaktør bør huskes på i utarbeiding av handlingsprogrammet.
- Når det gjelder aktive og inkluderende samfunn stilles det spørsmål om innvandringsperspektivet kommer det godt nok fram. Det stilles også spørsmål ved om det er behov for et møte mellom miljøene om dette.
- Prosjektgruppa forteller at det skal gjennomføres et møte særskilt om ivaretagelse av samiske interesser uken etter styringsgruppemøtet. Det er også sendt ut bestilling til internasjonalt kontor hos fylkeskommunen, som skal gi innspill til planen.

Regional plan for arealforvaltning

- Mener landbruket og landbruksarealene må få større plass i planen, selv om regional plan for landbruk skal utarbeides. Landbruket bruker en del av arealene. Det bør vurderes at skogbruk, landbruk og primærnæringene får større plass i planen.
- Henviser til delmålet om reindrift. Styringsgruppa stiller spørsmål ved om det heller er matproduksjon som bør få fokus fremfor reindriftnaturgrunnlag - er det heller matproduksjon man bør ivareta eller det å ivareta reindriften og produksjonsarealene?
- Hvordan løfte reindriften uten å lage polarisering? Det henvises til boligområder, jordbruksareal, gruvedrift ++ - men mener den største verstingen er hytteutbygging og spesielt spredt hyttebebygging
- Behov for å finne ut av hvordan vi skal styrke de ulike delene av Nordland, f. eks hvordan får vi til å videreutvikle industrien samtidig som vi ivaretar reindriften.
- Mener det er mange gode formuleringer i de arealpolitiske retningslinjene, men noen er i konflikt med hverandre.
- Hva som defineres som kritiske mineralressurser bør defineres.
- Kart er pedagogisk – stilles spørsmål rundt om noe kan presenteres i kart. Hva bør plasseres hvor? Det er viktig at vi tør å diskutere dette. Vi har begrenset arealressurser, men hva skal vi prioritere? Det er viktig at planen tar for seg.
- Når det gjelder bruk av naturen så skjer det mye i forskningen. Der burde universitetene i større grad trekkes frem som samarbeidspartner.
- Den miljømessige dimensjonen er godt dekket – men styringsgruppa er usikker om de andre bærekraftsdimensjonene er godt nok dekket.
- Kutte klimagassutslipp vs. bruk av mer areal for mer ren energi. Det er kanskje det som er det store som bør diskuteres.
- Planen må sees i sammenheng med det pågående arbeidet med regionvekstavtalen med staten og regionalt kraftforum. Behovet for kraft må synliggjøres og arealkonfliktene som ligger i det. Viktig at det regionale nivået er et støtteapparat for kommunene og synliggjør handlingsrommet kommunene har i energisaker.
- Retningslinjen som omhandler friluftsliv: savner at man også ivaretar de som bruker arealene i dag – særlig når det gjelder beitebruk og reindrift. Ble også kommentert at besøkende kan være en belastning på arealene.

- Retningslinje "Karbonrike og sårbare naturtyper skal identifiseres og beskyttes" - stilles spørsmål ved hva som legges i å identifisere.
- Retningslinjen "Tiltak i strandsonen skal skje etter planavklaring" drøftes. Alle tiltak skal jo være planavklart. Prosjektgruppa er enig i kommentaren, men denne retningslinjen er foreslått på grunn av mange dispensasjoner i strandsonen i Nordland.

Oppfølgingspunkter fra møtet

Begge planene:

- Dato for neste møte i styringsgruppa ble ikke avklart i møtet. Prosjektleder sender ut "doodle" for å finne ny møtedato, etter at sluttrapporter fra konsulenter er levert.
- Angående målbare mål: Delmålene skal være målbare. Foreløpig er de overordnet, og de må mulig justeres. Prosjektgruppa har dialog med ASK-teamet internt for å knytte måleindikatorer til målene.
- Prosjektgruppa oversender planutkastene for gjennomføring av konsekvensutredning og bærekraftsvurdering 12.12.25.

Regional plan for livskraftige lokalsamfunn:

- Planutkastet forsøkes forkortet og konkretisert ytterligere.
- Det tas inn egen strategi om tjenestetilbud.
- Prosjektgruppa vurderer styringsgruppas innspill på øvrige tema inn i siste skriverunde før oversending til konsulent for konsekvensutredning og bærekraftsvurdering.
-

Regional plan for arealforvaltning:

- Prosjektgruppa vurderer om delmålet om reindrift skal endres med fylkesdirektør for samfunnsutvikling. Leder av styringsgruppa involveres ved behov for avveining.
- Retningslinjene konkretiseres. De som var uferdige i utkastet styringsgruppa fikk oversendt skrives ferdig før konsekvensutredning. Øvrige innspill fra styringsgruppa vurderes.
- Prosjektgruppa vurderer styringsgruppas innspill på øvrige tema inn i siste skriverunde før oversending til konsulent for konsekvensutredning og bærekraftsvurdering.